

Pregled veleprodajnega trga z zemeljskim plinom in električno energijo v prvi polovici leta 2022

Maribor, september 2022

UVOD

V prvi polovici leta 2022 smo bili priča nepredvidljivim dogodkom, ki so na veleprodajne trge energentov vnesli dodatno mero nestanovitnosti in nepredvidljivosti. Posledica tega so bile do zdaj nevidene ravni cen energentov na veleprodajnih trgih.

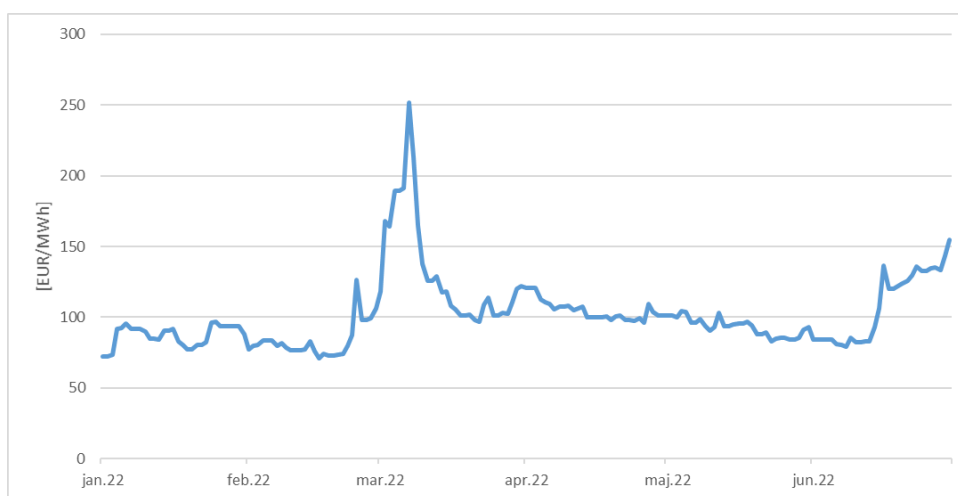
Poročilo Pregled veleprodajnega trga z zemeljskim plinom in električno energijo v prvi polovici leta 2022 v prvem delu predstavlja dogajanje na veleprodajnem trgu z zemeljskim plinom ter obseg povpraševanja, proizvodnje in skladiščenje zemeljskega plina, v drugem delu pa predstavljamo dogajanje na veleprodajnem trgu z električno energijo, povpraševanje in proizvodnjo električne energije ter cene emisijske kupone.

Poudarki

- Pretežno naraščajoči trend gibanja cen zemeljskega plina
- Medletno zmanjšanje povpraševanja po zemeljskem plinu na območju Evrope za več kot 10 %
- Medletno zmanjševanje uvoza zemeljskega plina iz Rusije za okoli 38 %
- Plinska skladišča v Evropi ob koncu polletja medletno 10,8 odstotne točke bolj zapolnjena kot v preteklem letu
- Pretežno naraščajoči trend gibanja cen električne energije
- Odjem električne energije v prvi polovici leta v Sloveniji medletno večji za odstotek kot v preteklem letu
- Rast proizvodnje električne energije v premogovnih termoelektrarnah v Evropski uniji
- Medletna rast cene emisijskih kuponov

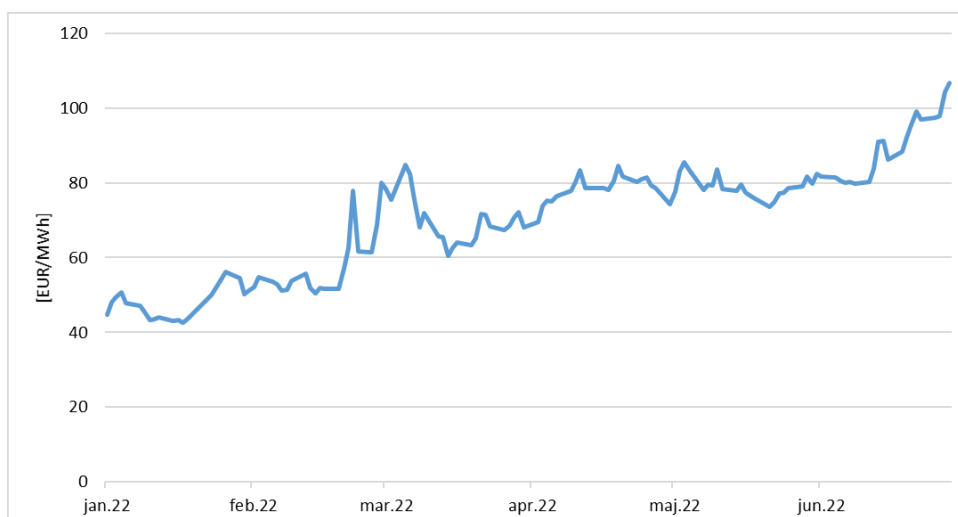
GIBANJE VELEPRODAJNIH CEN ZEMELJSKEGA PLINA

Veleprodajne cene zemeljskega plina so v prvi polovici leta 2022 nadaljevale pretežno naraščajoči trend iz druge polovice leta 2021, ki se je odražal tako v gibanju cen kratkoročnih kot tudi dolgoročnih terminskih pogodb. Cene so dosegle ekstremne ravni v februarju in marcu, kar je sovpadalo z začetkom vojne v Ukrajini. Nato je sledila umiritev cen, ki pa ni trajala dolgo. Drugi vrh v prvem polletju so dosegle v juniju, kar je bilo posledica zmanjšanja dobave zemeljskega plina v Evropo preko plinovoda Severni tok, napovedi stavk na norveških črpališčih zemeljskega plina in pa negotovosti, povezane z nadaljnjo dobavo zemeljskega plina Evropi. Na Sliki 1 je prikazano gibanje cen zemeljskega plina kratkoročnih terminskih pogodb, z dobavo dan vnaprej (indeks CEGHIX) na avstrijski borzi CEGH. Slika 2 pa prikazuje gibanje cen zemeljskega plina terminskih pogodb z dobavo v letu 2023 na nizozemski borzi plina TTF¹.

Slika 1: Gibanje vrednosti indeksa CEGHIX na borzi CEGH v prvi polovici leta 2022

Vir: MONTEL

Slika 2: Gibanje vrednosti terminskih pogodb z dobavo v letu 2023 na borzi TTF v prvi polovici leta 2022

Vir: MONTEL

¹ (Montel, 2022)

POVPRAŠEVANJE IN UVOZ ZEMELJSKEGA PLINA

V prvi polovici leta 2022 je povpraševanje po zemeljskem plinu na območju Evrope (območje OECD) padlo za več kot 10 % v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Na padec povpraševanja so vplivale višje temperature in posledično zmanjšan temperaturno odvisni odjem. Ta se je zmanjšal za več kot 13 % v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Zmanjševanje je bilo posebej izrazito v drugem četrtletju leta 2022, saj so bile aprila in maja v primerjavi z letom prej temperature nadpovprečne, kar je vplivalo na zgodnejši zaključek ogrevalne sezone. K zmanjšanju povpraševanja so dodatno pripomogle relativno visoke cene zemeljskega plina, ki so omejevale povpraševanje po tem energentu v industriji in za proizvodnjo električne energije. V industriji je povpraševanje v prvi polovici leta 2022 padlo za okoli 10 % v primerjavi z letom prej. Za proizvodnjo električne energije se je medtem povpraševanje po zemeljskem plinu v tem obdobju zmanjšalo v nekoliko manjšem obsegu, in sicer za okoli 3 % v primerjavi s prvo polovico leta 2021. Večji padec povpraševanja po zemeljskem plinu so preprečile slabše hidrološke razmere v nekaterih delih Evrope in nižja proizvodnja električne energije v jedrskih elektrarnah. Ocenjuje se, da bo v letu 2022 povpraševanje po zemeljskem plinu, tudi zaradi naraščajoče cene zemeljskega plina, na območju Evrope padlo pod raven iz leta 2020².

Trend zmanjševanja uvoza zemeljskega plina iz Rusije se je v tem obdobju nadaljeval. Uvoz zemeljskega plina iz Rusije v Evropsko unijo po plinovodih se je zmanjšal za okoli 38 % v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Na zmanjševanje uvoza ruskega plina je močno vplivala ruska invazija na Ukrajino. Odgovor na sankcije, sprejete proti Rusiji, je prinesel tudi zahtevo Gazproma po spremembi načina plačevanja za dobavljen zemeljski plin v rubljah. Zaradi nestrinjanja s spremembo valute plačila v več državah v Evropi je Gazprom tem državam dobavo prekinil. V maju je Gazprom za dobavo prenehal uporabljati plinovod Yamal, po katerem je mogoča dobava zemeljskega plina Poljski in Nemčiji. Prenos plina po prenosnem omrežju čez Ukrajino je do maja kljub vojni ostajal sorazmerno stabilen, nato pa je sledilo zmanjšanje. V juniju je sledilo zmanjševanje dobave zemeljskega plina še po plinovodu Severni tok. Zmanjšani uvoz zemeljskega plina po plinovodih iz Rusije je vplival na rast uvoza utekočinjenega zemeljskega plina in na povečanje uvoza zemeljskega plina iz Norveške in Azerbajdžana. Uvoz iz Norveške se je v prvi polovici leta 2022 povečal za okoli 8 %, medtem ko se je uvoz iz Azerbajdžana povečal za več kot 70 % v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Dobava zemeljskega plina iz Severne Afrike v Evropo se je v prvi polovici leta 2022 zmanjšala za 15 %, kar je bilo predvsem posledica omejene uporabe plinovoda Magreb–Evropa in zmanjšane uvoza zemeljskega plina iz Libije. Uvoz utekočinjenega zemeljskega plina se je v tem obdobju v primerjavi z enakim obdobjem leto prej povečal za več kot 55 %. Gre za zgodovinsko najvišjo raven uvoza utekočinjenega zemeljskega plina v Evropo v tem obdobju. Največji izvoznik utekočinjenega zemeljskega plina Evropi so bile Združene države Amerike³.

Globalno povpraševanje po utekočinjenem zemeljskem plinu se je v prvi polovici leta 2022 v primerjavi z enakim obdobjem leto prej povečalo za okoli 5 %. V največji meri je na rast povpraševanja po utekočinjenem zemeljskem plinu vplivala Evropa. Uvoz utekočinjenega zemeljskega plina se je v manjši meri povečal še na Bližnjem vzhodu, v Afriki in v Evrazijski regiji. V drugih regijah se je v tem obdobju v primerjavi z letom prej uvoz utekočinjenega zemeljskega plina zmanjševal. V azijsko-pacifiški regiji se je uvoz zmanjšal za 7 %, kar je posledica zmanjšane uvoza Kitajske (zmanjšanje za 21 %), Indije (zmanjšanje za 14 %), Japonske in Južne Koreje (zmanjšanje za 3 %). V Severni, Srednji in Južni Ameriki se je skupni uvoz utekočinjenega zemeljskega plina zmanjšal za 30 %⁴.

² (International energy agency, 2022, str. 95)

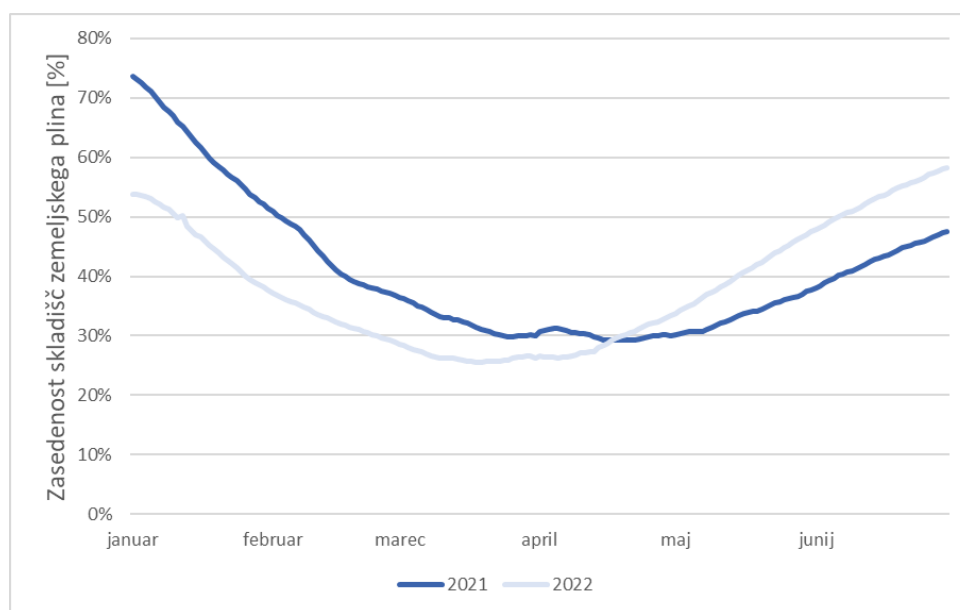
³ (International energy agency, 2022, str. 95 - 96)

⁴ (International energy agency, 2022, str. 103 - 106)

PROIZVODNJA IN SKLADIŠČA ZEMELJSKEGA PLINA

V prvi polovici leta 2022 se je v Evropi proizvodnja plina v primerjavi s prejšnjim polletjem povečala. Ob koncu leta 2022 se ocenjuje, da bo rast proizvodnje plina na letni ravni znašala 3 %. K rasti proizvodnje bosta v največji meri pripomogli Norveška in Velika Britanija⁵.

Zasedenost evropskih skladišč plina je bila v začetku koledarskega leta slabša v primerjavi z letom prej, vendar pa se je ob zaključku prvega polletja povzpela nad raven iz enakega obdobja preteklega leta. Najnižja stopnja zasedenosti skladišč je bila zabeležena 19. 3. 2022. Zasedenost je takrat znašala 25,51 % skladiščnih zmogljivosti. Na drugi strani je bila zasedenost plinskih skladišč v prvem polletju 2022 po pričakovanjih glede na dinamiko polnjenja najvišja ob koncu polletja, tj. 30. 6. 2022, ko je znašala 58,31 % zasedenosti skladiščnih zmogljivosti. Gibanje polnosti evropskih skladišč plina v prvem polletju v letih 2021 in 2022 je prikazano na Sliki 3⁶.

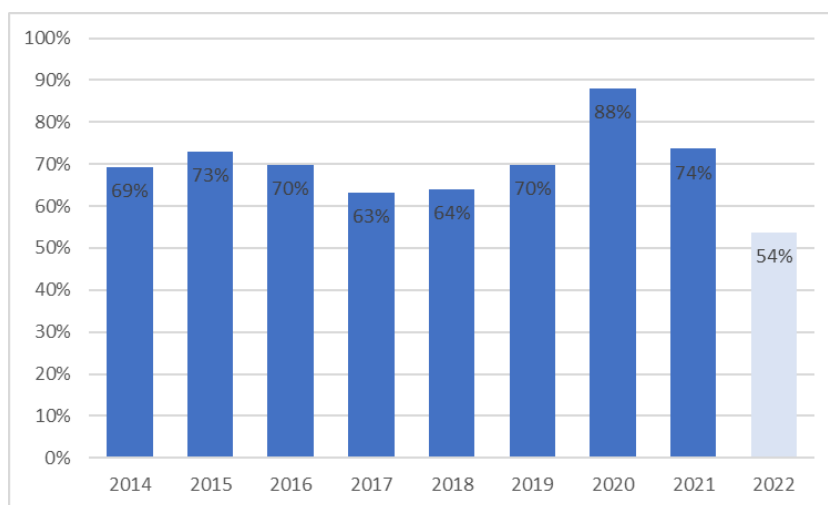
Slika 3: Gibanje zasedenosti evropskih plinskih skladiščnih kapacitet v prvi polovici let 2021 in 2022

Vir: AGSI+

V primerjavi z letom 2021 so bila skladišča zemeljskega plina v Evropi 1. 1. 2022 za 19,9 odstotne točke manj zasedena. V primerjavi z večletnim povprečjem med letoma 2014 in 2020 pa je bila na ta dan zasedenost 17,3 odstotne točke manjša. Zasedenost skladiščnih kapacitet na dan 1. 1. v letih od 2014 do 2022 je prikazana na Sliki 4.

⁵ (International energy agency, 2022, str. 103)

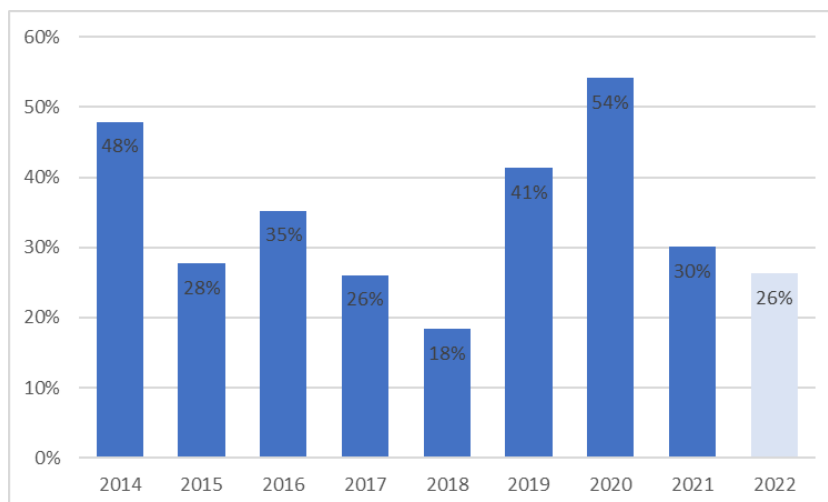
⁶ (Gas Infrastructure Europe, 2022)

Slika 4: Odstotek zasedenosti evropskih plinskih skladiščnih kapacitet na dan 1. 1. v letih od 2014 do 2022

Vir: AGSI+

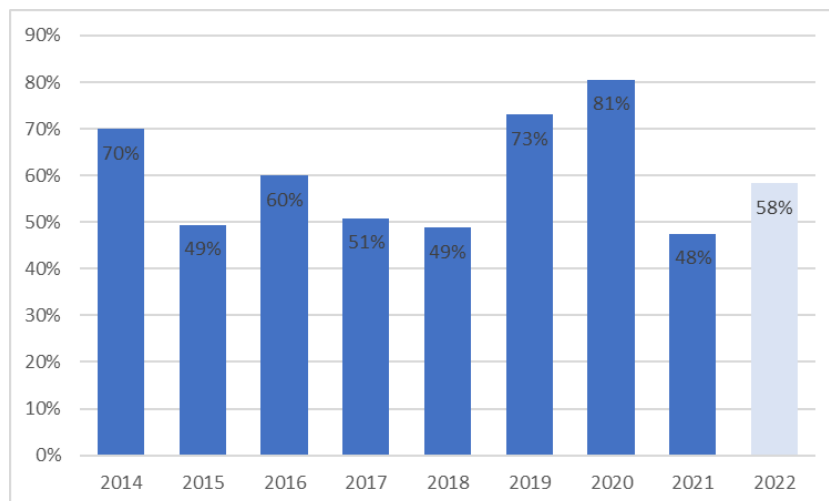
Na dan 31. 3. 2022 so bila evropska skladišča plina 26,3-% zasedena. Zasedenost je bila 3,8 odstotne točke nižja v primerjavi z enakim dnevom v letu 2021. V primerjavi z večletnim povprečjem med letoma 2014 in 2020 je bila 31. 3. 2022 zasedenost skladišč 9,5 odstotne točke manjša. Zasedenost skladiščnih kapacitet na dan 31. 3. je prikazana na Sliki 5.

Slika 5: Odstotek zasedenosti evropskih plinskih skladiščnih kapacitet na dan 31. 3. v letih od 2014 do 2022

Vir: AGSI+

Ob koncu prvega polletja 2022, 30. 6., so bila plinska skladišča v Evropi 58,3-% zasedena. V primerjavi z letom 2021 je bila zasedenost plinskih skladišč večja za 10,8 odstotne točke. V primerjavi z večletnim povprečjem med letoma 2014 in 2020 je bila zasedenost skladišč plina na dan 30. 6. 2022 manjša za 3,5 odstotne točke. Zasedenost skladiščnih kapacitet na dan 30. 6. je prikazana na Sliki 6. Pričakujemo lahko, da se bo zasedenost skladiščnih kapacitet med ogrevalno sezono zaradi zmanjševanja uvoza zemeljskega plina po plinovodih iz Rusije v primerjavi s preteklimi leti zmanjševala hitreje.

Slika 6: Odstotek zasedenosti evropskih plinskih skladiščnih kapacitet na dan 30. 6. v letih od 2014 do 2022

Vir: AGSI+

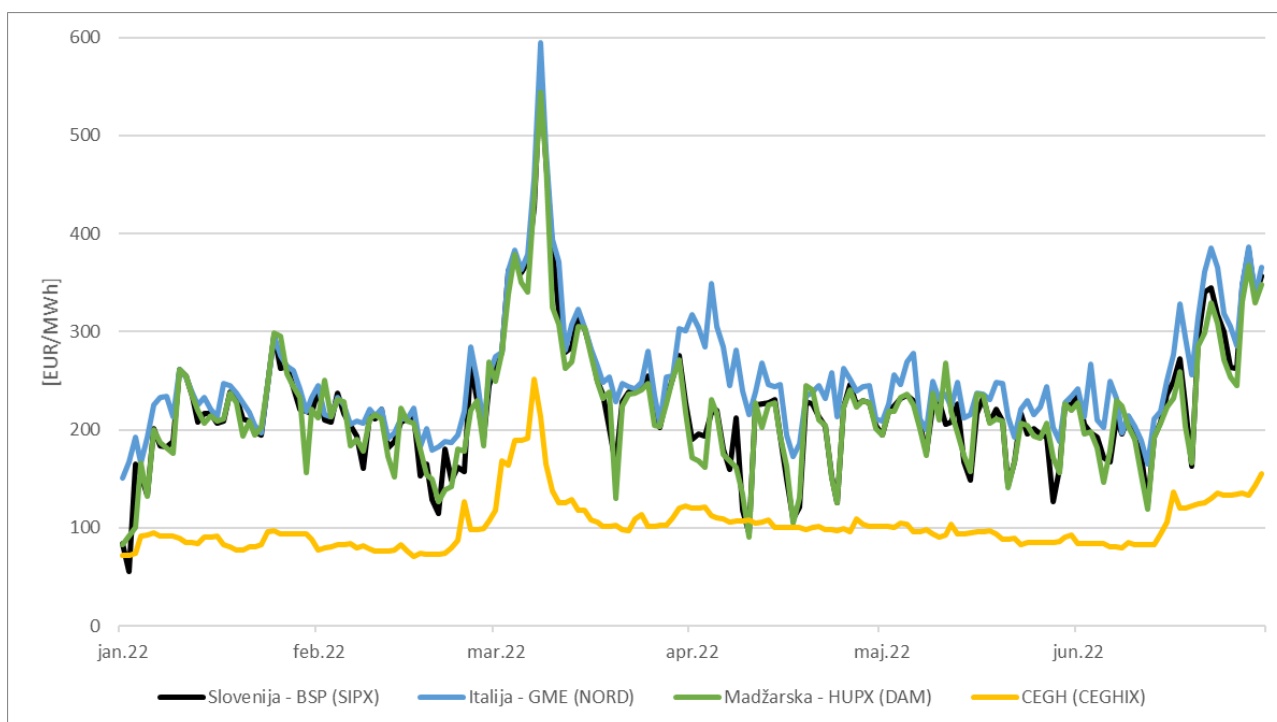
GIBANJE VELEPRODAJNIH CEN ELEKTRIČNE ENERGIJE

Tudi veleprodajne cene električne energije so v prvi polovici leta 2022 nadaljevale pretežno naraščajoči trend iz druge polovice leta 2021, ki se je odražal tako v cenah pasovne električne energije kot tudi vršne električne energije. Na borzi BSP Southpool je bila na trgu za dan vnaprej v drugi polovici leta 2021 za pasovno energijo dosežena povprečna cena indeksa »SIPX baseload« 168,01 EUR/MWh. V prvi polovici leta 2022 pa je povprečna cena pasovne energije indeksa »SIPX baseload« narastla na 223,17 EUR/MWh. Najvišja vrednost indeksa »SIPX baseload« v višini 561,96 EUR/MWh je bila dosežena 8. 3. 2022. Veleprodajne cene električne energije indeksa »SIPX baseload« so nato do začetka meseca junija nekoliko upadle, nato pa je v juniju sledila nova rast, vendar pa vrh iz meseca marca ni bil presežen. Rast cene električne energije v marcu je bila posledica negotovosti, ki ga je na trg vnesla rusko-ukrajinska vojna in skrbi, povezane z zadostno dobavo energentov. Negotovost na trgu energentov je povzročila tudi junijsko rast cene, ko se je Evropi bistveno zmanjšala dobava zemeljskega plina po prenosnem plinovodnem omrežju iz Rusije in pa slabe hidrološke razmere v nekaterih delih Evrope. Podobno je bilo tudi gibanje cene električne energije sprotnega trgovanja na italijanski in madžarski borzi. V prvi polovici leta 2022 je povprečna cena pasovne energije indeksa »HUPX baseload« znašala 219,7 EUR/MWh, medtem ko je v drugem polletju leta 2021 povprečna cena istega indeksa znašala 166,26 EUR/MWh. Na italijanski borzi je povprečna cena pasovne energije indeksa »NORD baseload« v prvem polletju leta 2022 znašala 251,1 EUR/MWh, v drugem polletju leta 2021 pa je povprečna cena istega indeksa znašala 182,68 EUR/MWh. V primeru dolgoročnih terminskih pogodb pasovne električne energije z dobavo v letu 2023 na nemški borzi EEX so cene postopoma naraščale tudi v aprilu in maju, nato pa je večja rast sledila še v juniju.

Gibanje vrednosti indeksov »SIPX baseload«, »NORD baseload«, »HUPX baseload« za dobavo električne energije dan vnaprej in gibanje vrednosti indeksa »CEGHIX« za dobavo zemeljskega plina na borzi CEGH za dan vnaprej v prvi polovici leta 2022 je prikazano na Sliki 7⁷.

⁷ (BSP Energetska Borza d.o.o., 2022)

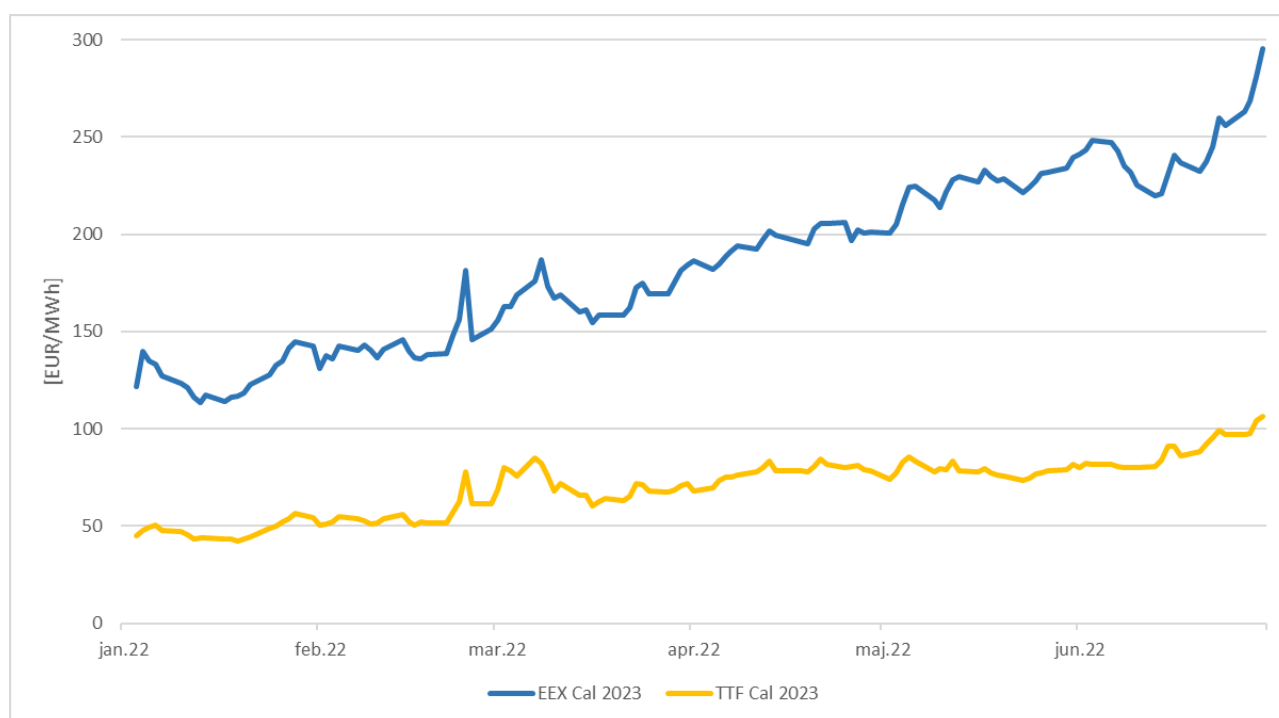

Slika 7: Gibanje vrednosti indeksov »SIPX baseload«, »NORD baseload«, »HUPX baseload« in gibanje vrednosti indeksa »CEGHIX« v prvi polovici leta 2022 na trgu za dan vnaprej

Vir: MONTEL

Gibanje cene električne energije na nemški borzi EEX za terminske pogodbe pasovne električne energije in cene zemeljskega plina na nizozemski borzi TTF z dobavo v letu 2023 je prikazano na Sliki 8⁸.

⁸ (Montel, 2022)

Slika 8: Gibanje cene pasovne električne energije na nemški borzi EEX in cene zemeljskega plina na nizozemski borzi TTF terminskih pogodb z dobavo v letu 2023 v prvi polovici leta 2022

Vir: MONTEL

POVPRAŠEVANJE PO ELEKTRIČNI ENERGIJI

Globalna rast povpraševanja po električni energiji se je v prvi polovici leta 2022 v primerjavi z letom prej umirila. Na večje povpraševanje po električni energiji v Evropi je v največji meri vplivala industrijska aktivnost, kar se je kazalo v gospodarski rasti. Glede na podatke Eurostata je bila v prvem četrtnem letu 2022 v Evropski uniji dosežena rast bruto domačega proizvoda v višini 0,5 % glede na prejšnje četrtnje. Rast se je nadaljevala tudi v drugem četrtnem letu 2022, ko je ta po podatkih Eurostata prav tako znašala 0,6 % v primerjavi s četrtnem letom pred tem. V primerjavi z enakim obdobjem leto prej je rast bruto domačega proizvoda v Evropski uniji v prvem četrtnem letu znašala 5,5 %, medtem ko je po podatkih Eurostata v drugem četrtnem letu rast bruto domačega proizvoda v Evropski uniji znašala 4 %⁹. V nasprotju s sektorjem industrije se je povpraševanje po električni energiji znotraj temperaturno odvisnega odjema zmanjšalo. K temu je pripomogla milejša zima ter višje temperature v aprilu in maju. Za leto 2022 se ocenjuje, da bo povpraševanje po električni energiji na območju Evropske unije v primerjavi z letom prej za okoli 0,8 % večje¹⁰.

V Sloveniji se je dobava električne energije v prvi polovici leta 2022 v primerjavi z enakim obdobjem leto prej v segmentu gospodinjstev zmanjšala za 3,7 %. V segmentu poslovnega odjema je bila v tem obdobju v primerjavi z enakim obdobjem lani opažena 2,8-odstotna rast; skupen odjem električne energije v opazovanem obdobju pa je bil glede na leto prej večji za odstotek¹¹.

Po 6-odstotni rasti globalnega povpraševanja po električni energiji v letu 2021 po podatkih Mednarodne agencije za energijo se ocenjuje, da bo globalna rast povpraševanja po električni

⁹ (Eurostat, 2022)

¹⁰ (International energy agency, 2022, str. 54)

¹¹ (Portal EPOS, 2022)

energiji v letu 2022 znašala 2,4 % (s podobno dinamiko je medletna rast povpraševanja po električni energiji rastla v letih od 2015 do 2019). Ocena rasti globalnega povpraševanja se je od prejšnjih ocen nekoliko zmanjšala, kar je posledica rusko-ukrajinske vojne, sprejetih mednarodnih sankcij zoper Rusijo, relativno visokih cen energentov, visoke inflacije in posledično protiinflacijske monetarne politike ter motenj oskrbovalnih verig, ki so posledica epidemije covida-19¹².

PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE

Na rast cene električne energije so v prvi polovici leta 2022 še naprej močno vplivali vhodni energenti za proizvodnjo električne energije. V Nemčiji, ki ima najlikvidnejši veleprodajni trg električne energije v Evropski uniji, gibanje veleprodajnih cen električne energije pa se zato prenaša na druge veleprodajne trge po Evropi, se je delež obnovljivih virov energije v sestavi proizvodnih virov električne energije v primerjavi z enakim obdobjem leto prej povečal, na drugi strani pa se je hkrati povečal tudi delež fosilnih virov energije v sestavi proizvodnih virov električne energije, kar je posledica opuščanja proizvodnje električne energije v jedrskih elektrarnah. Pri slednjih je bil zabeležen občuten padec v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Delež rabe obnovljivih virov energije za proizvodnjo električne energije je bil v prvi polovici leta 2022 večji za 4 odstotne točke v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Znotraj obnovljivih virov je bila najbolj izrazita sprememba deleža proizvedene električne energije v vetrnih elektrarnah, ki je bil 3,9 odstotne točke večji. Prav tako je bila izrazita tudi sprememba deleža proizvedene električne energije v sončnih elektrarnah, saj je ta bil 1,9 odstotne točke večji v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Delež proizvedene električne energije v hidroelektrarnah se je na drugi strani zmanjšal za 0,8 odstotne točke, medtem ko se je delež proizvedene električne energije iz biomase zmanjšal za odstotno točko. Delež proizvedene električne energije iz fosilnih virov je v prvi polovici leta 2022 zrastel za 2,7 odstotne točke v primerjavi z enakim obdobjem leto prej. Znotraj fosilnih virov je bila opažena večja rast deleža proizvedene električne energije v premogovnih termoelektrarnah. Rast tega deleža je v primerjavi z enakim obdobjem leto prej znašala 4,4 odstotne točke. Na drugi strani so rastoče cene plina botrovale k zmanjševanju deleža proizvedene električne energije v plinskih termoelektrarnah, vendar le za 1,6 odstotne točke v primerjavi z enakim obdobjem leta 2021¹³.

Zmanjšana proizvodnja električne energije v jedrskih elektrarnah v Nemčiji se je torej v veliki meri nadomeščala s povečano proizvodnjo električne energije v premogovnih termoelektrarnah. Rastoče cene plina so v prvem polletju še naprej vplivale na prehod proizvodnje električne energije s plina na premog, vendar pa glede na podatke o sestavi proizvodnih virov ugotovimo, da so bili proizvajalci električne energije v termoelektrarnah manj odzivni na rast cen plina, saj je zmanjšanje proizvodnje električne energije v plinskih elektrarnah medletno znašalo okoli 14 %. Gibanje cene plina v prvi polovici leta 2022 je prikazano v poglavju Gibanje veleprodajnih cen zemeljskega plina.

V prvem četrtletju leta 2022 je proizvodnja električne energije v premogovnih termoelektrarnah v Evropski uniji narastla za 11 % v primerjavi z enakim obdobjem lani. Skupen delež obnovljivih virov je v tem obdobju dosegel 39-odstotni delež v sestavi proizvodnih virov in je bil višji v primerjavi z deležem fosilnih virov energije, ki je v tem obdobju znašal 37 %. Povpraševanje po premogu je še naprej ustvarjalo pritisk na cene premoga, kar se je odražalo v rastočih cenah premoga. Premog je v prvi polovici leta 2022 presegel ravni cen iz druge polovice leta 2021. Gibanje cene terminskih pogodb za premog z dobavo v letu 2023 na rotterdamski borzi je prikazano na Sliki 9¹⁴.

¹²(International energy agency, 2022, str. 11)

¹³(Fraunhofer Institute for Solar Energy Systems ISE, 2022)

¹⁴(Montel, 2022), (European Commission, 2022, str. 4)

Slika 9: Gibanje cene premoga za terminske pogodbe z dobavo v letu 2023 v prvi polovici leta 2022 na rotterdamski borzi

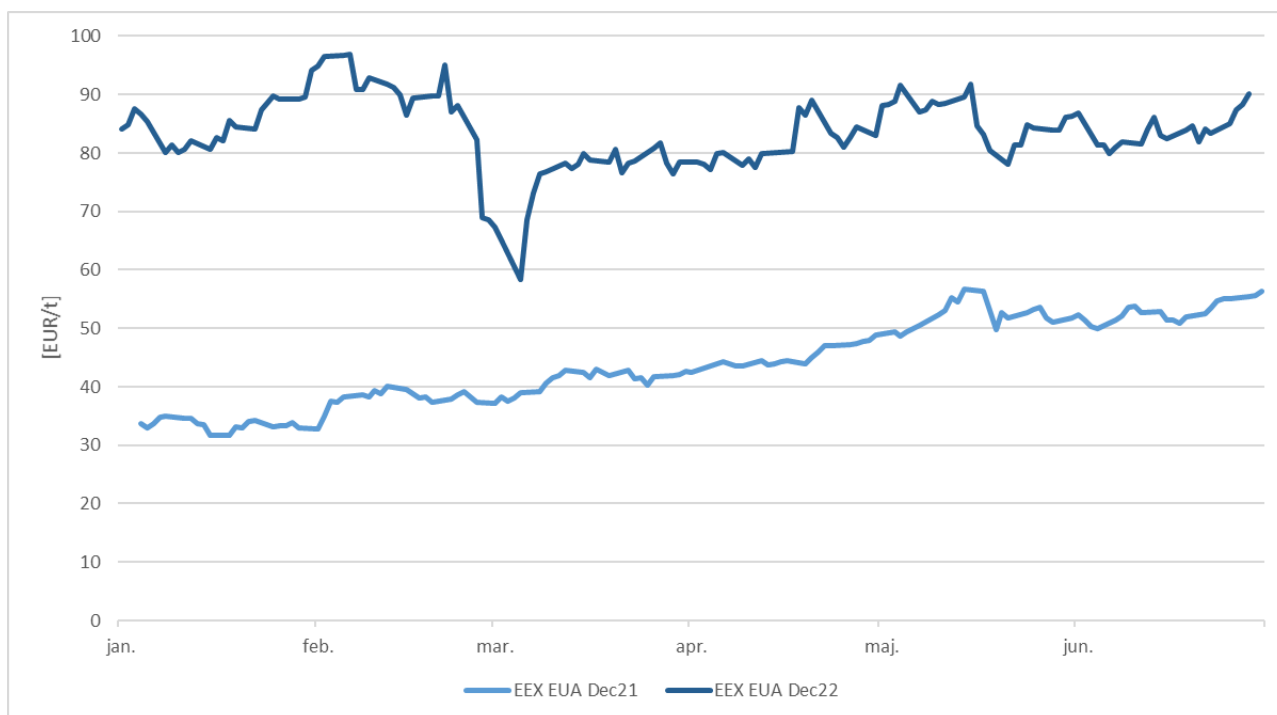
Vir: MONTEL

Terminske pogodbe za leto 2023 na rotterdamski borzi so prvi trgovalni dan v prvi polovici leta 2022 odprle pri poravnalni ceni 90,8 USD/t. Rast se je med polletjem nadaljevala in prvi vrh dosegla 2. 3. 2022. Takrat je bila dosežena cena v višini 261,95 USD/t. Rast je bila posledica negotovosti na trgu zaradi rusko-ukrajinske vojne. V nadaljevanju leta je bil trg precej nihajoč, vendar pa se je trend rasti cene premoga nadaljeval. V mesecu juniju so terminske pogodbe za leto 2023 na dan 23. 6. 2022 dosegle novo najvišje vrednost v prvem polletju. Na ta dan so trgovalni dan zaključile pri poravnalni ceni 263,5 USD/t. K rasti je v veliki meri pripomogla zmanjšana dobava zemeljskega plina Evropi iz Rusije, slabša hidrologija in višje temperature v Evropi in s tem povečana raba električne energije za potrebe hlajenja¹⁵.

¹⁵(Montel, 2022)

EMISIJSKI KUPONI

Prehajanje proizvajalcev električne energije s plina na premog je bilo v prvi polovici leta 2022 še naprej intenzivno navkljub rastočim cenam emisijskih kuponov. Slednji vplivajo na končno ceno proizvedene električne energije. Potrebo po nakupu emisijskih kuponov vsakemu izmed proizvajalcev določajo izpusti emisij med samo proizvodnjo. Slednje so v primeru proizvodnje električne energije iz premoga višje kot v primeru proizvodnje električne energije iz plina. Eden izmed razlogov rasti cene emisijskih kuponov je tako ravno povečana proizvodnja električne energije v premogovnih termoelektrarnah. Pritisk na cene povzroča tudi fosilno intenzivna industrijska aktivnost ter ambicioznost na področju okoljskih politik. Cene emisijskih kuponov z zapadlostjo v decembru 2022 so v prvi polovici leta dosegle novo rekordno vrednost. Na trgovni dan 8. 2. 2022 je bila ob koncu trgovanja dosežena poravnalna cena 96,93 EUR/tCO₂. Gibanje cene emisijskih kuponov v prvi polovici let 2022 in 2021 je prikazano na Sliki 10¹⁶.

Slika 10: Gibanje cene emisijskih kuponov za terminske pogodbe z dobavo v decembru tekočega leta v prvi polovici let 2021 in 2022

Vir: MONTEL

¹⁶(Montel, 2022)

SKLEP

Cene zemeljskega plina so v prvi polovici leta 2022 nadaljevale naraščajoč trend gibanja iz druge polovice preteklega leta, dosežene pa so bile tudi nove rekordne vrednosti. Terminalske pogodbe z dobavo za dan vnaprej (indeks CEGHIX) na avstrijski borzi CEGH so na trgovni dan 7. 3. 2022 dosegle poravnalno ceno 251,728 EUR/MWh. V primerjavi s poravnalno ceno na dan 1. 1. 2022, ko so terminalske pogodbe z dobavo dan vnaprej (indeks CEGHIX) dosegle vrednosti 72,345 EUR/MWh, gre za rast cene v višini 248 %¹⁷.

Mednarodna agencija za energijo ocenjuje, da se bo v letu 2022 globalna rast povpraševanja po električni energiji nadaljevala. Po njihovi oceni bo znašala 2,4 % v primerjavi z letom 2021. Glede na to oceno bo pritisk na oskrbovalne verige energentov ostal prisoten¹⁸. Cene električne energije so v prvi polovici leta 2022 v Evropi dosegle najvišje zgodovinske vrednosti. Rast cen električne energije je v največji meri nastopila kot posledica pozitivnega trenda gibanja cen vhodnih energentov, zaradi rusko-ukrajinske vojne. Dodaten pritisk na veleprodajne cene električne energije pa je vzdrževalo tudi globalno povpraševanje po električni energiji ter neugodne hidrometeorološke razmere po Evropi.

V prvi polovici leta 2022 se je naraščajoči trend gibanja cen iz veleprodajnih trgov še naprej prenašal na maloprodajni trg. Petnajst dobaviteljev zemeljskega plina, ki dobavljajo zemeljski plin gospodinjskim odjemalcem na območju Republike Slovenije, se je v tem obdobju odločilo za dvig maloprodajne cene zemeljskega plina. Na drugi strani se je za dvig maloprodajne cene električne energije odločilo devet dobaviteljev električne energije, ki dobavljajo električno energijo gospodinjskim odjemalcem. Na maloprodajnem trgu je bilo še naprej moč opaziti zmanjševanje števila akcijskih ponudb dobaviteljev. Ti po izteku akcijskih ponudb teh pogosto niso nadomeščali z novimi¹⁹.

¹⁷(Central European Gas Hub AG, 2022)

¹⁸(International energy agency, 2022, str. 54)

¹⁹(Agencija za energijo, 2022)

VIRI

- Agencija za energijo. (26. 8 2022). *primerjalnik.agen-rs.si/*. Pridobljeno iz *primerjalnik.agen-rs.si/*:
rs.si/index.php?/kalkulatorplin/kalkulator/action/korak2/PodstranPlin/PrimerjavaPonudb
- BSP Energetska Borza d.o.o. (26. 8 2022). *https://www.bsp-southpool.com*. Pridobljeno iz
https://www.bsp-southpool.com/slovenski-borzni-indeks-podatki.html:
https://www.bsp-southpool.com/slovenski-borzni-indeks-podatki.html
- Central European Gas Hub AG. (26. 8 2022). *https://www.cegh.at/*. Pridobljeno iz
https://www.cegh.at/: *https://www.cegh.at/en/exchange-market/market-data/*
- European Commission. (2022). *Quarterly report On European electricity markets Volume 15*.
Bruselj: Market Observatory for Energy DG Energy.
- Eurostat. (2022). *Euroindicators*. Luksemburg: Eurostat.
- Gas Infrastructure Europe. (26. 8 2022). *https://agsi.gie.eu/*. Pridobljeno iz *https://agsi.gie.eu/*:
https://agsi.gie.eu/#/
- Intercontinental Exchange, Inc. (26. 8 2022). *https://www.theice.com/*. Pridobljeno iz
https://www.theice.com/: *https://www.theice.com/products/243/API2-Rotterdam-Coal-Futures/data?marketId=5310585&span=2*
- International energy agency. (2022). *Electricity Market Report, July 2022 - Update*. Pariz:
International energy agency.
- International energy agency. (2022). *Gas Market Report, Q3-2022*. Pariz: International energy
agency.
- Montel. (26. 8 2022). *https://www.montelnews.com/*. Pridobljeno iz
https://www.montelnews.com/: *https://www.montelnews.com/*
- Portal EPOS. (2022).